
Vishnusuktam

श्रीविष्णुसूक्तम्

Document Information



Text title : Vishnusukta

File name : vishnusukta.itx

Category : sUkta, veda, svara, vishhnu, vishnu

Location : doc_veda

Author : Vedic Tradition

Transliterated by : Rajagopal Iyer

Proofread by : Rajagopal Iyer, Muralikesavan T

Description-comments : Rigveda Mandala 1, sUktas 22/154/155/156, Mandala 6, sUkta 69, and Mandala 7 sUkta 99 and 100

Latest update : December 4, 2023

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 4, 2023

sanskritdocuments.org

श्रीविष्णुसूक्तम्



(१.२२) प्रथममं मण्डलं द्वाविंशं सूक्तस्य भागः

ऋषिः - मेघतिथिः काण्वः । देवता - विष्णुः ।

चन्दः - १६, २०, २१ गायत्री; १७, १८ पिपीलिकामश्यानिचृद्गायत्री;

१९ निचृद् गायत्री, स्वरः - षड्ङ्गः ।

अतो॑ दे॒वा अ॒वन्तु॑ नो॒ यतो॑ विष्णुर्विच॒क्रमे॑ ।

पृथि॒व्याः स॒प्त धाम॑भिः ॥ १.०२२.१६

इ॒दं विष्णु॑र्वि च॒क्रमे॑ त्रेधा॒ नि द॑धे प॒दम् ।

समू॑ल्लहमस्य पांसुरे ॥ १.०२२.१७

त्रीणि॑ प॒दा वि च॑क्रमे विष्णुर्गो॒पा अदा॑भ्यः ।

अतो॑ धर्मा॒णि धा॑रयन् ॥ १.०२२.१८

विष्णोः॑ कर्मा॒णि प॑श्यत॒ यतो॑ ब्र॒तानि॑ प॒स्पशे॑ ।

इन्द्र॑स्य यु॒ज्यः सखा॑ ॥ १.०२२.१९

तद्विष्णोः॑ पर॒मं प॒दं सदा॑ पश्यन्ति॒ सूरयः॑ ।

दि॒वीव॑ चक्षुरा॒ततम्॑ ॥ १.०२२.२०

तद्विप्रा॑सो वि॒प॒न्यवो॑ जा॒गृवांसः॑ समि॒न्धते॑ ।

विष्णो॑र्यत्पर॒मं प॒दम् ॥ १.०२२.२१

(१.१५४) प्रथममं मण्डलं चतुष्पञ्चाशदुत्तरशततमं सूक्तम्

ऋषिः - दिर्घतमाः औचथ्य । देवता - विष्णुः ।

चन्दः - १, २ विराद्विष्टुप्, ३, ४, ६ निचृत्रिष्टुप्; ५ त्रिष्टुप्,

स्वरः - धैवतः ।

विष्णो॑र्नु कं वी॒र्या॑णि प्र वो॒चं यः पा॑र्थि॒वानि वि॒ममे॑ रजा॑सि ।

यो अ॒स्कभा॑यदुत्तरं स॒धस्थं॑ विच॒क्रमा॑णस्त्रे॒धोरु॑गायः ॥ १.१५४.०१

प्र तद्विष्णुः स्तवते वीर्येण मृगो न भीमः कुचरो गिरिष्ठाः ।
 यस्योरुषु त्रिषु विक्रमणेष्वधिक्षियन्ति भुवनानि विश्वा ॥ १.१५४.०२
 प्र विष्णवे शूषमेतु मन्म गिरिक्षित उरुगायाय वृष्णे ।
 य इदं दीर्घं प्रयतं सधस्थमेको विममे त्रिभिरित्पदेभिः ॥ १.१५४.०३
 यस्य त्री पूर्णा मधुना पदान्यक्षीयमाणा स्वधया मदन्ति ।
 य उ त्रिधातु पृथिवीमुत द्यामेको दाधार भुवनानि विश्वा ॥ १.१५४.०४
 तदस्य प्रियमभि पाथो अश्यां नरो यत्र देवयवो मदन्ति ।
 उरुक्रमस्य स हि बन्धुरित्था विष्णोः पदे परमे मध्व उत्सः ॥ १.१५४.०५
 ता वां वास्तून्युश्मसि गमध्वै यत्र गावो भूरिशृङ्गा अयासः ।
 अत्राह तदुरुगायस्य वृष्णः परमं पदमव भाति भूरि ॥ १.१५४.०६

(१.१५५) प्रथममं मण्डलं पञ्चपञ्चाशदुत्तरशततमं सूक्तम्
 ऋषिः - दीर्घतमाः औचथ्य । देवता - विष्णुः (२ इन्द्रः, विष्णुः) ।
 छन्दः - १, ३, ६ भुरिक्रिष्टुप्; २ निचृञ्जगती; ४ स्वराट्टिष्टुप्;
 ५ निचृत्रिष्टुप् । स्वरः - १, ३-६ घैवतः; २ निषादः ।
 प्र वः पान्तमन्धसो धियायते महे शूराय विष्णवे चार्चत ।
 या सानुनि पर्वतानामदाभ्या महस्तस्थतुरर्वतेव साधुना ॥ १.१५५.०१
 त्वेषमित्था समरणं शिमीवतोरिन्द्राविष्णू सुतपा वामुरुष्यति ।
 या मत्याय प्रतिधीयमानमित्कृशानोरस्तुरसनामुरुष्यथः ॥ १.१५५.०२
 ता ई वर्धन्ति मह्यस्य पौंस्यं नि मातरा नयति रेतसे भुजे ।
 दधाति पुत्रोऽवरं परं पितुर्नाम तृतीयमधि रोचने दिवः ॥ १.१५५.०३
 तत्तदिदस्य पौंस्यं गृणीमसीनस्य त्रातुरवृकस्य मीळ्हुषः ।
 यः पार्थिवानि त्रिभिरिद्विगामभिरुरु क्रमिष्टोरुगायाय जीवसे ॥ १.१५५.०४
 द्वे इदस्य क्रमणे स्वर्दृशोऽभिरख्याय मत्या भुरण्यति ।
 तृतीयमस्य नकिरा दधर्षति वयश्चन पतयन्तः पतत्रिणः ॥ १.१५५.०५
 चतुर्भिः साकं नवतिं च नामभिश्चक्रं न वृत्तं व्यतीरवीविपत् ।

बृहच्छरीरो विमिमान ऋक्भिर्युवाकुमारः प्रत्येत्याहवम् ॥ १.१५५.०६

(१.१५६) प्रथममं मण्डलं षट्त्रिंशदुत्तरशततमं सूक्तम्

ऋषिः - दीर्घतमाः । देवता - विष्णुः । छन्दः - १ निचृत्रिष्टुप्;

२ विराद्विष्टुप्; ३ निचृज्जगती; ४ जगती; ५ स्वराद्विष्टुप् ।

स्वरः - १, २, ५ धैवतः; ३, ४ निषादः ।

भवा मित्रो न शेव्यो घृतासुतिर्विभूतद्युम्न एवया उ सप्रथाः ।

अथा ते विष्णो विदुषा चिदर्थ्यः स्तोमो यज्ञश्च राध्यो हविष्मता ॥ १.१५६.०१

यः पूर्व्याय वेधसे नवीयसे सुमञ्जानये विष्णवे ददाशति ।

यो जातमस्य महतो महि ब्रवत्सेदु श्रवाभिर्युज्यं चिदभ्यसत् ॥ १.१५६.०२

तमु स्तोतारः पूर्वं यथा विद ऋतस्य गर्भं जनुषा पिपर्तन ।

आस्यं जानन्तो नाम चिद्विवक्तन महस्ते विष्णो सुमतिं भजामहे ॥ १.१५६.०३

तमस्य राजा वरुणस्तमश्चिना ऋतुं सचन्त मारुतस्य वेधसः ।

दाधार दक्षमुत्तममहर्विदं व्रजं च विष्णुः सखिवाँ अपोणुते ॥ १.१५६.०४

आ यो विवाय सचथाय दैव्य इन्द्राय विष्णुः सुकृते सुकृतरः ।

वेधा अजिन्वत्रिषधस्थ आर्यमृतस्य भागे यजमानमाभजत् ॥ १.१५६.०५

(६.६९) षष्ठं मण्डलं एकोनसप्ततितमं सूक्तम्

ऋषिः - भरद्वाजो बार्हस्पत्यः । देवता - इन्द्राविष्णु ।

छन्दः - १, ३, ६, ७ निचृत्रिष्टुप्; २, ४, ८ त्रिष्टुप्; ५ ब्राह्म्युष्णिक् ।

स्वरः - १-४, ६-८ धैवतः; ५ ऋषभः ।

सं वां कर्मणा समिषा हिनोमीन्द्राविष्णू अपसस्पारे अस्य ।

जुषेथा यज्ञं द्रविणं च धत्तमरिष्टैर्नः पथिभिः पारयन्ता ॥ ६.०६९.०१

या विश्वासां जनितारा मतीनामिन्द्राविष्णू कलशा सोमधाना ।

प्र वां गिरः शस्यमाना अवन्तु प्र स्तोमासो गीयमानासो अर्कैः ॥ ६.०६९.०२

इन्द्राविष्णू मदपती मदानामा सोमं यातं द्रविणो दधाना ।

सं वामञ्जन्वक्तुभिर्मतीनां सं स्तोमासः शस्यमानास उक्थैः ॥ ६.०६९.०३

आ वामश्वासो अभिमातिषाह इन्द्राविष्णू सधमादो वहन्तु ।

जुषेथां विश्वा हवना मतीनामुप ब्रह्माणि शृणुतं गिरो मे ॥ ६.०६९.०४
 इन्द्राविष्णू तत्पनयाय्यं वां सोमस्य मद उरु चक्रमाथे ।
 अकृणुतमन्तरिक्षं वरीयोऽप्रथतं जीवसे नो रजांसि ॥ ६.०६९.०५
 इन्द्राविष्णू हविषा वावृधानाग्राद्धाना नमसा रातहव्या ।
 घृतासुती द्रविणं धत्तमस्मे समुद्रः स्थः कलशः सोमधानः ॥ ६.०६९.०६
 इन्द्राविष्णू पिबतं मध्वो अस्य सोमस्य दस्रा जठरं पृणेशाम् ।
 आ वामन्धांसि मदिराण्यग्मन्नुप ब्रह्माणि शृणुतं हवं मे ॥ ६.०६९.०७
 उभा जिग्यथुर्न परा जयेथे न परा जिग्ये कतरश्चनैनोः ।
 इन्द्रश्च विष्णो यदपस्पृधेथां त्रेधा सहस्रं वि तदैरयेथाम् ॥ ६.०६९.०८

(७.११) सप्तममं मण्डलं नवनवतितमं सूक्तम्

ऋषिः - वसिष्ठः । देवता - १-३, ७ विष्णुः; ४-६ इन्द्राविष्णू ।
 छन्दः - १, ६ विराद्रिष्टुप्; २, ३ त्रिष्टुप्; ४, ५, ७ निचृत्रिष्टुप् ।
 स्वरः - धैवतः ।

परो मात्रया तन्वा वृधान न ते महित्वमन्वश्रुवन्ति ।
 उभे ते विद्म रजसी पृथिव्या विष्णो देव त्वं परमस्य वित्से ॥ ७.०९९.०१
 न ते विष्णो जायमानो न जातो देव महिम्नः परमन्तमाप ।
 उदस्तन्ना नाकमुष्वं बृहन्तं दार्धर्था प्राचीं ककुभं पृथिव्याः ॥ ७.०९९.०२
 इरावती धेनुमती हि भूतं सूयवसिनी मनुषे दशस्या ।
 व्यस्तन्ना रोदसी विष्णवेते दार्धर्था पृथिवीमभितो मयूखेः ॥ ७.०९९.०३
 उरुं यज्ञाय चक्रथुरु लोकं जनयन्ता सूर्यमुषासमग्निम् ।
 दासस्य चिद्वृषशिप्रस्य माया जघ्नथुर्नरा पृतनाज्येषु ॥ ७.०९९.०४
 इन्द्राविष्णू दंहिताः शम्बरस्य नव पुरो नवतिं च श्रथिष्टम् ।
 शतं वर्चिनः सहस्रं च साकं हथो अप्रत्यसुरस्य वीरान् ॥ ७.०९९.०५
 इयं मनीषा बृहती बृहन्तोरुक्रमा तवसा वर्धयन्ती ।
 ररे वां स्तोमं विदथेषु विष्णो पिन्वतमिषो वृजनेष्विन्द्र ॥ ७.०९९.०६
 वषट् ते विष्णवास आ कृणोमि तन्मे जुषस्व शिपिविष्ट हव्यम् ।

वर्धन्तु त्वा सुष्टुतयो गिरो मे यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ ७.०११.०७

(७.१००) सप्तमं मण्डलं शततमं सूक्तम्

ऋषिः - वसिष्ठः मैत्रावरुणि । देवता - विष्णुः ।

छन्दः - १, २, ५-७ निचृन्निष्टुप्; ३ विराद्विष्टुप्; ४ आर्षीन्निष्टुप् ।

स्वरः - धैवतः ।

नू मर्तो दयते सनिष्यन्त्यो विष्णव उरुगायाय दाशत् ।

प्र यः सत्राचा मनसा यजात एतावन्तं नर्यमाविवासात् ॥ ७.१००.०१

त्वं विष्णो सुमतिं विश्वजन्यामप्रयुतामेवयावो मतिं दाः ।

पर्चो यथा नः सुवितस्य भूरेरश्ववतः पुरुश्चन्द्रस्य रायः ॥ ७.१००.०२

त्रिदेवः पृथिवीमेष एतां वि चक्रमे शतर्चसं महित्वा ।

प्र विष्णुरस्तु तवसस्तवीयान्त्वेषं ह्यस्य स्थविरस्य नाम ॥ ७.१००.०३

वि चक्रमे पृथिवीमेष एतां क्षेत्राय विष्णुर्मनुषे दशस्यन् ।

ध्रुवासो अस्य कीरयो जनास उरुक्षितिं सुजनिमा चकार ॥ ७.१००.०४

प्र तत्ते अद्य शिपिविष्ट नामार्यः शंसामि वयुनानि विद्वान् ।

तं त्वा गृणामि तवसमतव्यान्क्षयन्तमस्य रजसः पराके ॥ ७.१००.०५

किमित्ते विष्णो परिचक्ष्य भूत्र यद्वक्षे शिपिविष्टो अस्मि ।

मा वर्षो अस्मदप गूह एतद्यदन्यरूपः समिथे बभूथ ॥ ७.१००.०६

वषट् ते विष्णवास आ कृणोमि तन्मे जुषस्व शिपिविष्ट हव्यम् ।

वर्धन्तु त्वा सुष्टुतयो गिरो मे यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ ७.१००.०७

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

श्रीविष्णुसूक्तम्

स्वराङ्गनविरहितम्



(१.२२) प्रथममं मण्डलं द्वाविंशं सूक्तस्य भागः

ऋषिः - मेघतिथिः कान्वः । देवता - विष्णुः ।

चन्दः - १६, २०, २१ गायत्री; १७, १८ पिपीलिकामश्यानिचृद्गायत्री;
१९ निचृद् गायत्री, स्वरः - षड्ङ्गः ।

अतो देवा अवन्तु नो यतो विष्णुर्विचक्रमे ।

पृथिव्याः सप्त धामभिः ॥ १.०२२.१६

इदं विष्णुर्वि चक्रमे त्रेधा नि दधे पदम् ।

समूळ्हमस्य पांसुरे ॥ १.०२२.१७

त्रीणि पदा वि चक्रमे विष्णुर्गोपा अदाभ्यः ।

अतो धर्माणि धारयन् ॥ १.०२२.१८

विष्णोः कर्माणि पश्यत यतो व्रतानि पस्पशे ।

इन्द्रस्य युज्यः सखा ॥ १.०२२.१९

तद्विष्णोः परमं पदं सदा पश्यन्ति सूरयः ।

दिर्वीव चक्षुराततम् ॥ १.०२२.२०

तद्विप्रासो विपन्यवो जागृवांसः समिन्धते ।

विष्णोर्यत्परमं पदम् ॥ १.०२२.२१

(१.१५४) प्रथममं मण्डलं चतुष्पञ्चाशदुत्तरशततमं सूक्तम्

ऋषिः - दिर्घतमाः औचथ्य । देवता - विष्णुः ।

चन्दः - १, २ विराद्विष्टुप्, ३, ४, ६ निचृत्रिष्टुप्; ५ त्रिष्टुप्,

स्वरः - धैवतः ।

विष्णोर्नु कं वीर्याणि प्र वोचं यः पार्थिवानि विममे रजांसि ।

यो अस्कभायदुत्तरं सधस्थं विचक्रमाणस्त्रेधोरुगायः ॥ १.१५४.०१

प्र तद्विष्णुः स्तवते वीर्येण मृगो न भीमः कुचरो गिरिष्ठाः ।
यस्योरुषु त्रिषु विक्रमणेष्वधिक्षियन्ति भुवनानि विश्वा ॥ १.१५४.०२
प्र विष्णवे शूषमेतु मन्म गिरिक्षित उरुगायाय वृष्णे ।
य इदं दीर्घं प्रयतं सधस्थमेको विममे त्रिभिरित्पदेभिः ॥ १.१५४.०३
यस्य त्री पूर्णा मधुना पदान्यक्षीयमाणा स्वधया मदन्ति ।
य उ त्रिधातु पृथिवीमुत द्यामेको दाधार भुवनानि विश्वा ॥ १.१५४.०४
तदस्य प्रियमभि पाथो अश्यां नरो यत्र देवयवो मदन्ति ।
उरुक्रमस्य स हि बन्धुरित्था विष्णोः पदे परमे मध्व उत्सः ॥ १.१५४.०५
ता वां वास्तून्युश्मसि गमध्ये यत्र गावो भूरिशृङ्गा अयासः ।
अत्राह तदुरुगायस्य वृष्णः परमं पदमव भाति भूरि ॥ १.१५४.०६

(१.१५५) प्रथममं मण्डलं पञ्चपञ्चाशदुत्तरशततमं सूक्तम्

ऋषिः - दीर्घतमाः औचथ्य । देवता - विष्णुः (२ इन्द्रः, विष्णुः) ।

छन्दः - १, ३, ६ भुरिक्रिष्टुप्; २ निचृञ्जगती; ४ स्वराद्विष्टुप्;

५ निचृत्रिष्टुप् । स्वरः - १, ३-६ धैवतः; २ निषादः ।

प्र वः पान्तमन्धसो धियायते महे शूराय विष्णवे चार्चत ।
या सानुनि पर्वतानामदाभ्या महस्तस्थतुरर्वतेव साधुना ॥ १.१५५.०१
त्वेषमित्था समरणं शिमीवतोरिन्द्राविष्णू सुतपा वामुरुष्यति ।
या मर्त्याय प्रतिधीयमानमित्कृशानोरस्तुरसनामुरुष्यथः ॥ १.१५५.०२
ता ई वर्धन्ति मह्यस्य पौंस्यं नि मातरा नयति रेतसे भुजे ।
दधाति पुत्रोऽवरं परं पितुर्नाम तृतीयमधि रोचने दिवः ॥ १.१५५.०३
तत्तदिदस्य पौंस्यं गृणीमसीनस्य त्रातुरवृकस्य मीळ्हुषः ।
यः पार्थिवानि त्रिभिरिद्विगामभिरुरु क्रमिष्टोरुगायाय जीवसे ॥ १.१५५.०४
द्वे इदस्य क्रमणे स्वर्दशोऽभिख्याय मर्त्यो भुरण्यति ।
तृतीयमस्य नकिरा दधर्षति वयश्चन पतयन्तः पतत्रिणः ॥ १.१५५.०५
चतुर्भिः साकं नवतिं च नामभिश्चक्रं न वृत्तं व्यतीरवीविपत् ।
बृहच्छरीरो विमिमान ऋक्भिर्युवाकुमारः प्रत्येत्याहवम् ॥ १.१५५.०६

(१.१५६) प्रथममं मण्डलं षट्पञ्चाशदुत्तरशततमं सूक्तम्

ऋषिः - दीर्घतमाः । देवता - विष्णुः । छन्दः - १ निचृत्रिष्टुप्;

२ विराद्रिष्टुपः; ३ निचृञ्जगती; ४ जगती; ५ स्वराद्रिष्टुपः ।

स्वरः - १, २, ५ धैवतः; ३, ४ निषादः ।

भवा मित्रो न शेव्यो घृतासुतिर्विभूतद्युम्न एवया उ सप्रथाः ।

अथा ते विष्णो विदुषा चिदर्घ्यः स्तोमो यज्ञश्च राध्यो हविष्मता ॥ १.१५६.०१

यः पूर्वाय वेधसे नवीयसे सुमञ्जानये विष्णवे ददाशति ।

यो जातमस्य महतो महि ब्रवत्सेदु श्रवोभिर्युज्यं चिदभ्यसत् ॥ १.१५६.०२

तमु स्तोतारः पूर्वं यथा विद ऋतस्य गर्भं जनुषा पिपर्तन ।

आस्य जानन्तो नाम चिद्विक्तन महस्ते विष्णो सुमतिं भजामहे ॥ १.१५६.०३

तमस्य राजा वरुणस्तमश्विना ऋतुं सचन्त मारुतस्य वेधसः ।

दाधार दक्षमुत्तममहर्विदं व्रजं च विष्णुः सखिवाँ अपोर्णुते ॥ १.१५६.०४

आ यो विवाय सचथाय दैव्य इन्द्राय विष्णुः सुकृते सुकृत्तरः ।

वेधा अजिन्वन्निषधस्थ आर्यमृतस्य भागे यजमानमाभजत् ॥ १.१५६.०५

(६.६९) षष्ठं मण्डलं एकोनसप्ततितमं सूक्तम्

ऋषिः - भरद्वाजो बार्हस्पत्यः । देवता - इन्द्राविष्णू ।

छन्दः - १, ३, ६, ७ निचृञ्जिष्टुपः; २, ४, ८ त्रिष्टुपः; ५ ब्राह्म्युष्णिक् ।

स्वरः - १-४, ६-८ धैवतः; ५ ऋषभः ।

सं वां कर्मणा समिषा हिनोमीन्द्राविष्णू अपसस्पारे अस्य ।

जुषेथां यज्ञं द्रविणं च धत्तमरिष्टैर्नः पथिभिः पारयन्ता ॥ ६.०६९.०१

या विश्वासां जनितारा मतीनामिन्द्राविष्णू कलशा सोमधाना ।

प्र वां गिरः शस्यमाना अवन्तु प्र स्तोमासो गीयमानासो अकैः ॥ ६.०६९.०२

इन्द्राविष्णू मदपती मदानामा सोमं यातं द्रविणो दधाना ।

सं वामञ्जन्वक्तुभिर्मतीनां सं स्तोमासः शस्यमानास उक्थैः ॥ ६.०६९.०३

आ वामश्वासो अभिमातिषाह इन्द्राविष्णू सधमादो वहन्तु ।

जुषेथां विश्वा हवना मतीनामुप ब्रह्माणि शृणुतं गिरो मे ॥ ६.०६९.०४

इन्द्राविष्णू तत्पनयाय्यं वां सोमस्य मद उरु चक्रमाथे ।

अकृणुतमन्तरिक्षं वरीयोऽप्रथतं जीवसे नो रजांसि ॥ ६.०६९.०५

इन्द्राविष्णू हविषा वावृधानाग्राद्धाना नमसा रातहव्या ।

घृतासुती द्रविणं धत्तमस्मे समुद्रः स्थः कलशः सोमधानः ॥ ६.०६९.०६

इन्द्राविष्णु पितृभ्यो अस्य सोमस्य दस्त्रा जठरं पृणेत्याम् ।
आ वामन्धांसि मदिराण्यग्मन्नुप ब्रह्माणि शृणुतं हवं मे ॥ ६.०६९.०७

उभा जिग्यथुर्न परा जयेथे न परा जिग्ये कतरश्चनैनोः ।
इन्द्रश्च विष्णो यदपस्पृधेथां त्रेधा सहस्रं वि तदैरयेथाम् ॥ ६.०६९.०८

(७.११) सप्तममं मण्डलं नवनवतितमं सूक्तम्

ऋषिः - वसिष्ठः । देवता - १-३, ७ विष्णुः; ४-६ इन्द्राविष्णु ।

छन्दः - १, ६ विराद्विष्टुप्; २, ३ त्रिष्टुप्; ४, ५, ७ निचृत्रिष्टुप् ।

स्वरः - धैवतः ।

पुरो मात्रया तन्वा वृधान न ते महित्वमन्वश्रुवन्ति ।

उभे ते विद्म रजसी पृथिव्या विष्णो देव त्वं परमस्य वित्से ॥ ७.०९९.०१

न ते विष्णो जायमानो न जातो देव महिम्नः परमन्तमाप ।

उदस्तन्ना नाकमृष्वं बृहन्तं दाधर्थं प्राचीं ककुभं पृथिव्याः ॥ ७.०९९.०२

इरावती धेनुमती हि भूतं सूयवसिनी मनुषे दशस्या ।

व्यस्तन्ना रोदसी विष्णवेते दाधर्थं पृथिवीमभितो मयूखैः ॥ ७.०९९.०३

उरुं यज्ञाय चक्रथुरु लोकं जनयन्ता सूर्यमुषासमग्निम् ।

दासस्य चिद्वृषशिप्रस्य माया जघ्नथुर्नरा पृतनाज्येषु ॥ ७.०९९.०४

इन्द्राविष्णु दंहिताः शम्बरस्य नव पुरो नवतिं च श्रथिष्टम् ।

शतं वर्चिनः सहस्रं च साकं हथो अप्रत्यसुरस्य वीरान् ॥ ७.०९९.०५

इयं मनीषा बृहती बृहन्तोरुक्रमा तवसा वर्धयन्ती ।

ररे वां स्तोमं विदथेषु विष्णो पिन्वतमिषो वृजनेष्विन्द्र ॥ ७.०९९.०६

वषट् ते विष्णवासा आ कृणोमि तन्मे जुषस्व शिपिविष्ट हव्यम् ।

वर्धन्तु त्वा सुष्टुतयो गिरो मे यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ ७.०९९.०७

(७.१००) सप्तममं मण्डलं शततमं सूक्तम्

ऋषिः - वसिष्ठः मैत्रावरुणि । देवता - विष्णुः ।

छन्दः - १, २, ५-७ निचृत्रिष्टुप्; ३ विराद्विष्टुप्; ४ आर्षीत्रिष्टुप् ।

स्वरः - धैवतः ।

नू मर्तो दयते सनिष्यन्त्यो विष्णव उरुगायाय दाशत् ।

प्र यः सत्राचा मनसा यजात एतावन्तं नर्यमाविवासात् ॥ ७.१००.०१

त्वं विष्णो सुमतिं विश्वजन्यामप्रयुतामेवयावो मतिं दाः ।
पर्चो यथा नः सुवितस्य भूरेश्वावतः पुरुश्चन्द्रस्य रायः ॥ ७.१००.०२
त्रिर्देवः पृथिवीमेष एतां वि चक्रमे शतर्चसं महित्वा ।
प्र विष्णुरस्तु तवसस्तवीयान्त्वेषं ह्यस्य स्थविरस्य नाम ॥ ७.१००.०३
वि चक्रमे पृथिवीमेष एतां क्षेत्राय विष्णुर्मनुषे दशस्यन् ।
ध्रुवासो अस्य कीरयो जनास उरुक्षितिं सुजनिमा चकार ॥ ७.१००.०४
प्र तत्ते अद्य शिपिविष्ट नामार्यः शंसामि वयुनानि विद्वान् ।
तं त्वा गृणामि तवसमतव्यान्क्षयन्तमस्य रजसः पराके ॥ ७.१००.०५
किमित्ते विष्णो परिचक्ष्यं भूत्प्र यद्ववक्षे शिपिविष्टो अस्मि ।
मा वर्षो अस्मदप गूह एतद्यदन्यरूपः समिथे बभूथ ॥ ७.१००.०६
वषट् ते विष्णवास आ कृणोमि तन्मे जुषस्व शिपिविष्ट हव्यम् ।
वर्धन्तु त्वा सुष्टुतयो गिरो मे यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ ७.१००.०७
ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

The sUkta is combination of Rigveda Mandala 1, sUktas 22(portion), 154, 155, 156, Mandala 6, sUkta 69, and Mandala 7 sUktas 99 and 100.

—
Vishnusuktam
—

pdf was typeset on December 4, 2023

—

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

